

Pintura al tremp sobre fusta
Últim terç del segle XV
Taula: Calvari (112 x 97 cm), (col·lecció particular); Abraçada davant la porta daurada (85 x 85 cm) (Museo de Bellas Artes, Bilbao). Presentació de la Mare de Déu al temple (85 x 85 cm) (Museo de Bellas Artes de Bilbao); Anunciació (85 x 85 cm) (Institut Amatller d'Art Hispànic); Nativitat (85 x 85 cm) (col·lecció particular); Pentecosta (64 x 32 cm) (col·lecció particular)

A l'església parroquial de Cervera de la Cañada es conservaren fins al 1945 cinc dels compartiments que formaven part del retaule dedicat a la vida de la Verge Maria, el qual, atesa la manca de documentació, ha estat classificat per Post (vol. III, pàg. 332) en el cercle de Martín de Soria, mentre que Gudiol i Ainaud (1948, pàg. 103) l'atribueixen a l'etapa aragonesa de Jaume Huguet (1440-1445).

L'etapa aragonesa proposada per Gudiol i Ainaud es basa en l'absència documental corresponent al període de formació d'Huguet. La procedència tarragonina del pintor, el trasllat de l'arquebisbe Dalmau de Mur, de la seu arquebisbal de Tarragona a la de Saragossa, i els poders atorgats, el 1456, a un mercader de Barcelona per liquidar una societat que havia format amb Pere Ramírez i altres ciutadans de Saragossa, són els que generen, en opinió d'aquests autors, la possibilitat de la residència d'Huguet a la capital aragonesa. Cervera de la Cañada seria, dins l'obra atribuïda a aquest període, la primera producció del pintor de Valls i a la qual seguirien obres, de procedència aragonesa i catalana, una mica disperses pel que fa a la factura. Aquesta hipòtesi no ha estat acceptada per Camón Aznar (1966, pàg. 392), ni per María del Carmen Lacarra (1970, pàg. 71-73), que atribueixen part de l'obra classificada en aquest període al pintor Martín de Soria. En opinió de Camón Aznar (*ibid.*), el retaule de Cervera de la Cañada té un estil mixt, especialment manifest en el cap de l'àngel de l'anunciació, per la seva tradició internacional, i en la seva representació dels draps, pel seu franc caràcter flamenc; per això la cronologia que ell proposa és posterior a l'any 1460. Santiago Alcolea (1980, pàg. 116) el situa a la producció del període de 1435-1440 del pintor

Jaume Huguet i en basa l'atribució en la tècnica i en el concepte pictòric que es manifesta en la taula de l'anunciació, totalment correlacionat amb els principis essencials d'obres documentades de l'esmentat pintor, si bé reconeix la sorpresa que pot suposar aquesta atribució en una primera visió de l'obra.

La inclusió de l'escena de l'abraçada davant la porta daurada ens fa pensar en un cicle massa ampli d'escenes dedicades a la Verge, per la qual cosa creiem que el retaule tindria una doble advocació i comprendria els cicles de la vida de santa Anna i el de la Verge.

En la nostra opinió i malgrat els retocs que hi observem, les obres reflecteixen, amb fortes oscil·lacions, arcaïsmes i imperícies, manifestos en la representació del paisatge i en la feble intuïció dels interiors, un coneixement d'una certa producció d'Huguet que, al nostre entendre, correspon a una etapa madura del pintor. Díficilment podem observar l'agermanament proposat per Gudiol i Ainaud (1948, pàg. 36) del retaule de *Sant Jordi* amb el de Cervera de la Cañada. El conjunt de compartiments del retaule aragonès correspondria a una producció catalana o aragonesa distanciada de la qualitat artística d'Huguet i reflex de l'estètica imposada pel millor artista del moment.

FRANCESC RUIZ I QUESADA

